

בית המשפט העליון
תקציר פסק הדין בבג"ץ 6301/18
השופטת רונית פוזננסקי-כץ נ' שרת המשפטים

תמצית פסק הדין

בית המשפט העליון ברוב דעות (השופטים נ' סולברג ו-ד' ברק-ארז, נגד דעתו של השופט ע' פוגלמן) החליט היום לקבל חלקית את עתירתה של השופטת רונית פוזננסקי-כץ ולבטל את גזר הדין של בית הדין המשמעתי לשופטים שלפיו תועבר העותרת מכהונתה לצמיתות.

בדעת רוב (השופטים ע' פוגלמן ונ' סולברג) נקבע כי בית הדין המשמעתי לשופטים צדק בקובעו כי אינו מוסמך להטיל על העותרת עונש מסוג השעיה. כל שופטי ההרכב הדגישו את חומרתם הרבה של מעשי השופטת. ואולם, לעניין העונש בהצטבר מכלול הנסיבות המיוחדות בתיק זה (השופטת מושעת זמנית מיום 22.3.2018 ומשולם לה 50% מהשכר, השופטת הסכימה לצאת לחופשה ללא תשלום עד ליום 22.3.2019 וכן להימנע משמיעת תיקים פליליים למשך שנתיים ולהשיב את השכר המופחת ששולם לה בתקופת ההשעיה) קבע השופט סולברג כי ניתן להטיל בדיעבד עונש של נזיפה המאפשר "ביצוע בקירוב" של הסדר הטיעון אליו הגיעה השופטת עם שרת המשפטים, הקובלת, הנותן לדעת השרה "ביטוי הולם מידתי ומאוזן למכלול השיקולים הרלבנטיים".

השופטת ברק-ארז הצטרפה לתוצאה העונשית אליה הגיע השופט סולברג אף שסברה כי לבית הדין המשמעתי יש סמכות להטיל עונש של השעיה. זאת לנוכח התפצלות הדעות ועל מנת שניתן יהיה להכריע בעתירה ולו בדעת רוב. השופט פוגלמן סבר בדעת מיעוט כי אין עילה להתערב בעונש שנגזר על השופטת.

תאריך מתן פסק הדין: 27.12.2018

שופטי ההרכב: ע' פוגלמן, נ' סולברג, ד' ברק-ארז

העותר/ת: השופטת רונית פוזננסקי כץ

רקע: העותרת, המכהנת כשופטת בבית משפט השלום תל אביב-יפו, הועמדה לדין משמעתי בעקבות החלפת מסרוני בינה לבין הפרקליט שטיפל בהליכי המעצר ב"תיק בזק" ו"תיק 4000". השופטת הגיעה להסדר טיעון עם הקובלת - שרת המשפטים - שלפיו היא תודה במיוחס לה, ושרת המשפטים תעתור לעונש מסוג השעיה. על רקע זה הודתה השופטת במיוחס לה והורשעה בהתנהגות שאינה הולמת שופט ובהפרה של כללי האתיקה לשופטים.

בית הדין המשמעתי (הנשיא (בדימ') א' גרוניס, השופט נ' הנדל והשופטת א' הלמן) דחה את

ההסדר שאליו הגיעו הצדדים, וקבע שאינו מוסמך להורות על השעיית השופטת. בית הדין קבע כי יתר העונשים הקבועים בחוק אינם הולמים את חומרת מעשי השופטת, וכך סברה גם הקובלת – שרת המשפטים. על כן קבע בית הדין כי בנסיבות העניין העונש הראוי הוא העברתה לצמיתות מכהונה.

השופטת הגישה עתירה לבג"ץ נגד החלטת בית הדין המשמעתית.

לפני בית המשפט העליון עמדו שתי שאלות עיקריות:

(א) האם בית הדין מוסמך להטיל על שופט עונש של השעיה מתפקיד.

(ב) מה העונש שראוי להטיל על העותרת.

עיקרי פסק הדין

בסוגיית הסמכות: סעיף 19 לחוק בתי המשפט קובע חמישה סוגי עונשים שבית הדין המשמעתית לשופטים מוסמך להטיל על שופט (הערה, התראה, נזיפה, העברה למקום כהונה אחר והעברה מן הכהונה). **השופט ע' פוגלמן** קבע כי החוק, לפי לשונו ותכליתו, אינו מסמיך את בית הדין להטיל עונש מסוג השעיה. **השופט נ' סולברג** הצטרף למסקנת השופט ע' פוגלמן משום שאין לכך בסיס בלשון החוק. **השופטת ד' ברק-ארז** סברה כי ניתן לפרש את החוק על פי לשונו ותכליתו כך שבית הדין מוסמך להורות על השעיית שופט מכהונתו לתקופה מוגבלת.

בסוגיית העונש: כל שופטי ההרכב הדגישו את חומרתם הרבה של מעשי השופטת.

השופט נ' סולברג סבר כי יש לייחס משקל רב להסדר הטיעון שאליו הגיעה השופטת עם הקובלת, שרת המשפטים, ושלפיו יוטל עליה עונש מסוג השעיה המבטא את עמדתה העקרונית של שרת המשפטים בדבר העונש ההולם. נוכח השעייתה של השופטת בפועל מזה למעלה מ-9 חודשים, בהצטבר עם יתר ההתחייבויות שלקחה על עצמה, סבר השופט סולברג כי ניתן בדיעבד להטיל עליה נזיפה אשר אמנם כשלעצמה אינה הולמת את חומרת מעשיה של השופטת, אולם בנסיבות העניין היא משקפת בקירוב את הסדר הטיעון, והיא עדיפה בנסיבות שנוצרו על פתרון אחר.

בהינתן מסקנתה במישור הסמכות של בית הדין, סברה **השופטת ד' ברק-ארז** כי בנסיבות העניין יש להשעות את העותרת למשך שנה, ולקבוע שלא תדון בתיקים פליליים במשך שנתיים מיום חזרתה לכס השיפוט. **השופט ע' פוגלמן** סבר כי עונש ההעברה לצמיתות מכהונה הוא עונש שאין עילה להתערב בו.

מאחר שכל אחד מהשופטים תמך בעונש אחר, הצטרפה **השופטת ד' ברק-ארז** לתוצאה המעשית שאליה הגיע **השופט נ' סולברג**: נזיפה לצד התחשבות בהשעיה ובהתחייבויות העותרת שפורטו לעיל – יציאה לחופשה ללא תשלום עד ליום 22.3.2019, הימנעות מדיון בהליכים פליליים למשך שנתיים והשבת השכר המופחת ששולם לה בתקופת ההשעיה.